

LU 11.8.2019

Onks tietoo

Vuosikymmeniä sitten Heikki Kinnunen ilahdutti TV-sketsisarjassa katsojia "onks tietoo? jatkaen "onks Viljoo näkyny". Esitetty kysymys "onko tietoa" on tänään ajankohtaisempi kuin koskaan. Tällä tarkoitan totuudenmukaisen tiedon saamista.

Tiedon vääristelyä on varmasti ollut kautta historian. Vääristelyä tehdään halutun vaikutuksen aikaansaamiseksi tai muuten vaan. Tuskin kukaan sitä tyhmyyttään tekee. Välillä tuntuu, että väärän tiedon levittäminen on helppoa, koska esim. oikaisu saa vähemmän palstatilaa.

Väärän tai puutteellisen tiedon torjuminen tai oikaisu on usein vaikeata tai mahdotonta. Esimerkkinä kerron tapahtuman vuodelta 1994 ja tilaisuudesta, jossa käsiteltiin Suomen kansanäänestystä liittyväkö EU:hun vai ei. Tilaisuus oli paneelikeskustelu Kuopiossa, jossa edustin kaikkia palkansaajakeskusjärjestöjä myönteistä viestiä vieden. Paneelin jälkeen yleisö sai esittää kysymyksiä kahvipöydissä. Minulle esitettiin seuraava kysymys: "miksi EU kieltää sydämenkuvat ulkovesan ovesa". Vastasin, että ei tällaista päätöstä ole, on silkkaa valhetta. Sitten minulta tivattiin paperilla EU:n kielteistä päätöstä. Sellaista ei minulla luonnollisestikaan ollut, koska sellaista EU:n päätöstä ei ole. Tällöin minulle sanottiin, että koska sinulla ei ole paperia asiasta,

**Kirjoittajavieras
Risto Piekka**

”Puolitotuuksista tai valheista on tullut yleistä.

niin se merkitsee, että kieltopäätös on totta. Että näin.

Vakavasti puhuen. Puolitotuuksista tai valheista on tullut yleistä, puhutaan uudesta normaalista. Kun se on yleistä, niin pitää miettiä, mistä saa oikeaa tietoa. Avuksi tulee tietoaika ja suojatut nettiyhteydet. Olen tottunut tarkistamaan tietoja Tilastokeskuksen sivuilta. Mainiona pidän findikaattoria, josta saa tiedot Suomen keskeisistä taloudellisista ja yhteiskunnallisista asioista ja osittain myös selitettynä. Tilastokeskuksella on monia muita hyviä tietokantoja, kuten Satavuotias Suomi ja Suomi maailman kärjessä. Palkkojen määrä eri

sektoreilla, ansiokehitys, keskipalkat, työttömyysaste yms kannattaa katsoa Tilastokeskuksen virallisista selvityksistä. Hyviä lähteitä

ovat myös mm Suomen Pankki, EVA, palkansaaja- ja työnantajakeskusjärjestöt, ministeriöt ja elinkeinopoliittiset järjestöt.

Tietoa siis löytyy enemmän kuin tarpeeksi. Niiden tutkimiseen kannattaa käyttää ainakin osa somessa vietetystä ajasta. Tilastokeskus myös julkaisee taskutilastoja samoin kuin Verohallitus. Sellainen on hyvä pitää taskussa, jos tietää joutuvansa talouspoliittiseen tai valtion budjettiin liittyvään keskusteluun.

Tiedän, että tutustuminen edellä esittämiini faktatiedostoihin ei väittelyssä saa "paatuneimpia" muuttamaan kantaansa. Mutta se antaa kuitenkin mahdollisuuden vaikuttaa oikean tiedon puolesta tai jopa pysäyttämään väärän.

Minusta väärrien tietojen levittäminen on aina tietoista ja tarkoitushakuista. Siksi toivon, että viime vaalien alla medioissa yleistynyt käytäntö arvioida puolueiden edustajien sanoman oikeellisuus lisääntyisi. Tämä tervehdyttäisi poliittista keskustelua, mutta varmasti se vaikuttaisi laajemminkin yhteiskunnassa tervehdyttäen ilmapiiriä ja vähentäen vastakkainasettelua.

● Kirjoittaja on Paikkarin torpan tu-ki ry:n pj.